

INSTRUKCJA UŻYTKOWANIA

Lądowiska Arłamów (EPAR)

WYDANIE 2011, ZMIANA 2 Z DNIA 31.01.2017r.

HOTEL ARŁAMÓW S.A.
Arłamów 1
38-700 Ustrzyki Dolne
NIP 689-10-93-258 REGON 370333500
KRS: 0000132032; SR w Rzeszowie (1)

Prezes Zarządu

dr inż. Antoni Kubicki

Instrukcja została wprowadzona do użytku służbowego od dnia 1.02.2017r. Zarządzeniem Prezesa Zarządu Hotel Arłamów S.A. nr 13/2017 z dnia 31.01.2017r.

**KARTA UZGODNIENÍ INSTRUKCJI OPERACYJNEJ
LĄDOWISKA ARLAMÓW**

Uzgadniający	Opinia	Data / Podpis	Uwagi
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (w zakresie ATM)	pozytywna	26 07 17 ZASTĘPCA PREZESA ds. Żeglugi Powietrznej Maciej Rodak	

1. DANE OPERACYJNO - TECHNICZNE

1.1 Punktem odniesienia ARP jest środek drogi startowej.

1.2 Współrzędne geograficzne WGS-84 punktu odniesienia ARP:

1.2.1 Szerokość geograficzna **N 49° 39' 29"**

1.2.2 Długość geograficzne **E 22° 30' 51"**

1.3 Lądowisko Arłamów usytuowane jest na grzbiecie wzniesienia Krajna w gminie Bircza, na południowy zachód (227°, 23km) od miasta Przemyśl oraz północny zachód (307°, 11km) od Hotelu Arłamów.

1.4 Wzniesienie

1.4.1 ARP: **445,71m AMSL**

1.4.2 Próg „17” **449,43m AMSL**

1.4.3 Próg „35” **437,58m AMSL**

1.5 Lądowisko Arłamów jest przeznaczone do wykonywania lotów VFR w dzień i w nocy (pod warunkiem rozłożenia oświetlenia pasa startowego) na statkach powietrznych, których parametry startu i lądowania mieszczą się w rozporządzalnej długości pasa startowego w następujących celach:

1.5.1 przewozów czarterowych i lotów lokalnych wykonywanych wyłącznie samolotami z napędem śmigłowym o maksymalnej masie (MTOM) do 5700kg włącznie lub o liczbie miejsc pasażerskich poniżej 10, śmigłowcami, statkami powietrznymi bez napędu oraz aerostatami;

1.5.2 lotów innych niż loty o których mowa w punkcie 1.5.1, niebędących lotami handlowymi.

1.6 W skład LĄDOWISKA ARŁAMÓW wchodzi pas startowy (36034m²), płyta postojowa (4003m²), droga kołowania (1115m²), północna droga dojazdowa (371m²), południowa droga dojazdowa (412m²), kamienista droga techniczna (219m²), chodniki (łącznie 119m²), płyta betonowa (125m²) oraz kontenerowe zabudowania (łącznie 75m²). Teren lądowiska wraz z przylegającymi terenami zielonymi przeznaczonymi na uprawę rolną został ogrodzony siatką metalową i jest zamknięty.

1.7 Tereny zielone znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów należących do lądowiska przeznaczone zostały na uprawę rolną i NIE NADAJĄ SIĘ DO WYKORZYSTANIA LOTNICZEGO (nawierzchnia nieprzygotowana, miejscami podmokła, nie ma możliwości wykonania bezpiecznego lądowania na trawie).

1.8 Lądowisko może być wynajmowane do uprawiania sportów motorowych, ponadto po pasie mogą się poruszać samochody i maszyny rolnicze. W związku z powyższym obowiązuje bezwzględny zakaz lądowania bez każdorazowego wcześniejszego uzyskania zgody od zarządzającego na korzystanie z lądowiska.

2. CHARAKTERYSTYKA LĄDOWISKA ARŁAMÓW

2.1. Wymiary:

2.1.1 Pas Startowy

2.1.1.1 Długość	1200m
2.1.1.2 Szerokość	30m
2.1.1.3 Średni spadek	1%

2.1.2 Droga Startowa (ograniczona białymi pasami)

2.1.2.1 Długość	1199m
2.1.2.2 Szerokość	28,6m

2.1.3 Droga kołowania

2.1.3.1 Długość (około)	80m
2.1.3.2 Szerokość (średnia)	11m

2.1.4 Płyta postojowa

2.1.4.1 Długość	80m
2.1.4.2 Szerokość	50m

2.2 Oznakowanie Drogi Startowej:

2.2.1 Progi oznaczone 8 białymi pasami o wymiarach 30x2m.

2.2.2 Linia centralna biała przerywana, długość linii: 30m długość przerw pomiędzy kolejnymi liniami: 20m.

2.2.3 Linie boczne ciągłe białe.

2.2.4 Białe oznaczenia kierunków pasa 17/35.

2.3 Zarządzający lądowiskiem dysponuje środkami umożliwiającymi odśnieżenie asfaltowych elementów lądowiska w zimie.

2.4 Kierunki podejścia: **348° / 168°**

2.5 Rodzaj nawierzchni: **asfaltowa**.

2.6 Wskaźnik kierunku wiatru zamontowany po wschodniej stronie pasa startowego, współrzędne: N49°39'44" E022°30'48".

2.7 Charakterystyka przedpola:

Bezpośrednio w sąsiedztwie Ładowiska Arłamów znajdują się pola uprawne nienadające się do wykonania bezpiecznego lądowania żadnego statku powietrznego. Za siatką otaczającą lądowisko i pola uprawne, równoległe do drogi startowej, po obu jej stronach, w odległości min. 50m znajdują się las o wysokości około 15m AGL.

Według pomiaru dokonanego w roku 2017 wysokość przyciętej roślinności znajdującej się 103m przed progiem pasa „35” to 9m AGL. Podczas podejścia do pasa „35” zarówno po wschodniej, jak i zachodniej stronie rosną drzewa, a najwyższe z nich, znajdujące się 24m od osi pasa po zachodniej (lewej) stronie miało w roku 2017 19m AGL. Zaleca się przy kalkulacji miejsca przyziemienia zakładać liniową przeszkodę terenową o aktualnej wysokości najwyższych drzew znajdujących się 103m przed progiem pasa. (Roczny przyrost wysokości drzew, to około 0,3m).

Drzewa znajdujące się 115m przed progiem pasa „17” nie są wycięte, a najwyższe z nich znajdujące się 19m na zachód (po prawej stronie) od osi pasa, w 2017 roku miało 18,5m. Zaleca się przy kalkulacji miejsca przyziemienia zakładać liniową przeszkodę terenową o aktualnej wysokości najwyższego drzewa znajdującego się 115m przed progiem pasa. (Roczny przyrost wysokości drzew, to około 0,3m).

Ładowisko Arłamów usytuowane jest na szczycie góry i stanowi najwyższe wzniesienie w bezpośredniej okolicy. Teren w kierunku północnym obniża się, natomiast w kierunku południowym wzniesienia wyższe niż ARP zaczynają się w odległości około 5km na południe (10° na lewo od osi pasa). Około 2,5km przed progiem pasa „35” w odległości około 1,8km od jego osi, po jego wschodniej stronie zaczyna się pasmo szczytów o wysokościach od 526,5m AMSL do 598m AMSL. Pasma to w kierunku południowym oddala się na wschód od osi pasa (najwyższy i najbardziej wysunięty na południowy wschód szczyt tego pasma jest w odległości około 6km od osi pasa – w bezpośrednim sąsiedztwie Hotelu Arłamów).

3. PROCEDURY WYKONYWANIA LOTÓW

- 3.1 Loty VFR w dzień mogą być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 22 stycznia 2015r. w sprawie przepisów ruchu lotniczego (Dz. U. poz. 141, z późniejszymi zmianami).
- 3.2 Loty VFR w nocy mogą być wykonywane wyłącznie w przypadku rozłożenia oświetlenia pasa startowego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 22 stycznia 2015r. w sprawie przepisów ruchu lotniczego (Dz. U. poz. 141, z późniejszymi zmianami).

3.3 Wysokość lotu w rejonie Lądowiska Arłamów wynosi nie niżej niż **150m AGL**. Przy wykonywaniu skoków spadochronowych minimalna wysokość zrzutu **800m AGL**.

3.4 Ze względu na większą dostępność obszarów niezalesionych zaleca się wykonywać kręgi wschodnie.

3.4.1 **UWAGA!** Strefa ADIZ około 1km na wschód od Lądowiska Arłamów oraz 1km przed progiem pasa „35” –wymagany plan lotu na wlot w ADIZ.

3.4.2 **UWAGA!** Strefa TRA128 1,8km na wschód od Lądowiska Arłamów oraz 2,8km przed progiem pasa „35”

4. SYTUACJE SZCZEGÓLNE

4.1 **UWAGA!** Teren górzysty, brak dogodnych miejsc do wykonania lądowania awaryjnego bądź zapobiegawczego w bezpośredniej okolicy lądowiska.

4.2 W przypadku utraty orientacji geograficznej w dzień w rejonie Lądowiska Arłamów należy:

4.2.1 W przypadku utraty orientacji geograficznej i braku łączności radiowej:

Przyjąć kurs zachodni, wykonując lot do rzeki San, a następnie:

4.2.1.1 Lecieć wzdłuż rzeki San w kierunku południowym, a po dotarciu do miasta Sanok obrać kurs 059° , odległość do Lądowiska Arłamów: 25km lub

4.2.1.2 Lecieć wzdłuż rzeki San w kierunku północnym, a po dotarciu do miasta Dynów obrać kurs 127° , odległość do Lądowiska Arłamów: 27km.

4.2.2 W przypadku utraty orientacji geograficznej i braku możliwości jej wznowienia:

W pierwszej kolejności włączyć kod 7700 na transponderze, wznieść się na wysokość (pod chmurami) zezwalającą na nawiązanie obustronnej łączności radiowej z **Kraków Informacja 119,275MHz** informując o zaistniałej sytuacji. Przejść na zakres największej długości lotu pracy zespołu napędowego. Uzyskać dane o aktualnej pozycji umożliwiające na odzyskanie utraconej orientacji lub wykonywać nakazane komendy radiowe otrzymane od organu ruchu lotniczego, z którym utrzymywana jest łączność. Niezależnie, wykorzystać wszelkie możliwe środki oraz dostępne środki radionawigacyjne w celu wznowienia orientacji.

4.2.3 W przypadku braku możliwości wznowienia orientacji, skierować samolot w kierunku północno zachodnim lub północnym i po opuszczeniu terenu górzystego wykonać lądowanie zapobiegawcze w miejscu wybranym z powietrza. Po wylądowaniu powiadomić najbliższy organ służby ruchu lotniczego o zaistniałej sytuacji. Na dowódcy załogi spoczywa również obowiązek powiadomienia o zdarzeniu odpowiednich służb i użytkownika statku powietrznego.

4.2.4 W przypadku gwałtownego pogorszenia się pogody oraz braku możliwości bezpiecznego lądowania zapobiegawczego wznieść się na wysokość bezpieczną (900m AMSL), zgłosić o zaistniałej sytuacji podając stopień zagrożenia do **Kraków Informacja 119,275MHz**. Wykonywać komendy radiowe organu ruchu lotniczego, z którym utrzymywana jest łączność.

4.2.5 Do wznowienia orientacji można wykorzystać pomoce radionawigacyjne lotniska Rzeszów – Jasionka (EPRZ): NDB **BIA 474 kHz** (QDM 327°) oraz DVOR **RZE 116,2MHz** (radial: 140°, DME 33,1NM lub 61,3km). W przypadku jeśli statek powietrzny jest wyposażony w **GPS**, można skorzystać ze współrzędnych ARP Lądowiska Arłamów (**N 49°39'29"**, **E022°30'51"**)

4.3 W przypadku stwierdzenia braku łączności radiowej w rejonie Lądowiska Arłamów włączyć na transponderze kod 7600 i przerwać dalszy lot lądując na lądowisku lub kontynuować go zgodnie z planem wyłącznie w przestrzeni typu G poza ADIZ i TRA.

4.4 Lotniska zapasowe - zgodnie z AIP POLSKA oraz lądowiska w zależności od rejonu wykonywanych operacji lotniczych.

Wykonując loty w rejonie Lądowiska Arłamów, jako lotniska zapasowe można wykorzystać:

4.4.1 Lądowisko Stara Wieś odległość **36 km** KDG **277°**

4.4.2 Lądowisko Laszki (EPJL) odległość **48,5 km** KDG **032°**

4.4.3 Krosno (EPKR) odległość **56 km** KDG **268°**

4.4.4 Rzeszów Jasionka (EPRZ) odległość **61 km** KDG **320°**

4.5 Ograniczenia lokalne i ostrzeżenia:

4.5.1 Ograniczenia lokalne: Na wykonywanie operacji lotniczych z Lądowiska Arłamów konieczne jest posiadanie zgody Zarządzającego Lądowiskiem. Aktualne dane kontaktowe oraz ewentualny cennik są dostępne na stronie www.arlamow.pl

4.5.2 Ostrzeżenie: Lądowisko Arłamów położone jest blisko strefy przygranicznej **ADIZ** oraz stref **TRA127** i **TRA128**.

5. POMOCE RADIOKOMUNIKACYJNE

Częstotliwość: **136,5 MHz**
Znak wywoławczy: **ARŁAMÓW RADIO**

6. POMOCE NAWIGACYJNE

Brak

7. POMOC MEDYCZNA

7.1 Pogotowie Ratunkowe w Przemyślu (dyżur karetki w Birczy)

Monte Cassino 18, 37-700 Przemyśl

tel. **(0-16) 679 12 84**

tel. alarmowy **999**

7.2 Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu,

Monte Cassino 18, 37-700 Przemyśl

tel. **(016) 677 50 00**,

fax. **(016) 677 50 03**

e-mail: sekretariat@wszp.pl

7.3 Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Asklepios” w Birczy

Bircza 118, 37-740

tel. **(016) 651 20 50**

8. POSTERUNEK POLICJI

8.1 Komenda Miejska Policji w Przemyślu

ul. Bohaterów Getta 1, 37-700 Przemyśl

tel. **(0-16) 677 33 10**

centrala tel. **(0-16) 677 33 99**

fax: **(0-16) 677 33 19**

e-mail: kmp.przemysl@rz.policja.gov.pl

tel. alarmowy **997**

8.2 Posterunek Policji w Birczy

ul. Jana Pawła II 4

37-740 Bircza

tel. **(0-16) 677 33 70**

9. STRAŻ POŻARNA

9.1 Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Przemyślu

pl. św. Floriana 1
37-700 Przemyśl
tel. **(0-16) 676 46 00**
fax. **(0-16) 676 46 02**
e-mail: msk@przemysl.kmpsp.gov.pl
tel. alarmowy **998**

9.2 Ochotnicza Straż Pożarna Bircza

tel. **(0-16) 672 50 75**

Telefon Alarmowania Ratowniczego **112**

10. ŁĄCZNOŚĆ ZE SŁUŻBĄ RUCHU LOTNICZEGO

10.1 Łączność telefoniczna

Rzeszów – Wieża

tel: (017) 862 29 99
tel: (017) 227 76 72
fax: (017) 227 76 79

Rzeszów – Biuro Odpraw Załóg

tel: (022) 574 71 73
fax: (022) 574 71 88

Ośrodek Zarządzania Przestrzenią Powietrzną ASM-3

tel. (022) 574 57 33
tel. (022) 574 57 34
tel. (022) 574 57 35
fax. (022) 574 57 37

FIS - KRAKÓW

tel. (022) 574 75 85
tel. (012) 639 75 85

Centrum Operacji Powietrznych Dowództwa Komponentu Powietrznego

tel. (026) 182 85 22
fax. (026) 182 82 14

10.2 Łączność radiowa

TWR RZESZÓW „RZESZÓW WIEŻA”

126,800MHz

FIS KRAKÓW „KRAKÓW INFORMACJA”	119,275MHz, 124,500MHz
APP KRAKÓW „KRAKÓW ZBLIŻANIE”	121,075MHz
TWR KRAKÓW „KRAKÓW WIEŻA”	123,250MHz
LASZKI RADIO	122,600MHz
KROSNO RADIO	122,400MHz

11. ŁĄCZNOŚĆ ZE SŁUŻBĄ OSŁONY METEOROLOGICZNEJ

11.1 Osłona meteorologiczna.

Stała – w operacjach lotniczych VFR realizowana przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Krakowie www.imgw.pl

Biurowisko Rzeszów tel: (017) 853 32 11

Biurowisko Kraków tel. (012) 639 81 51, (012) 639 81 52 kom. 503 112 150

e-mail: meteo.krakow@imgw.pl

12. INFORMACJE ADMINISTRACYJNE

12.1 WŁAŚCICIEL:

Nadleśnictwo Bircza, Stara Bircza 99, 37-740 Bircza

tel.(16) 65 22 280

e-mail: bircza@krosno.lasy.gov.pl

12.2 WŁADZA TERENOWA:

Wójt Gminy Bircza, Jana Pawła II 2, 37-740 Bircza

tel.(16) 672 60 91

e-mail: sekretariat@bircza.pl

12.3 ZARZĄDZAJĄCY LĄDOWISKIEM:

Hotel Arłamów S.A. Arłamów, 38-700 Ustrzyki Dolne

tel. (13) 443 10 12

sekretariat@arlamow.pl

12.3.1 Aktualny kontakt z osobą odpowiedzialną za operacje lotnicze dostępny na www.arlamow.pl

13. Załączniki:

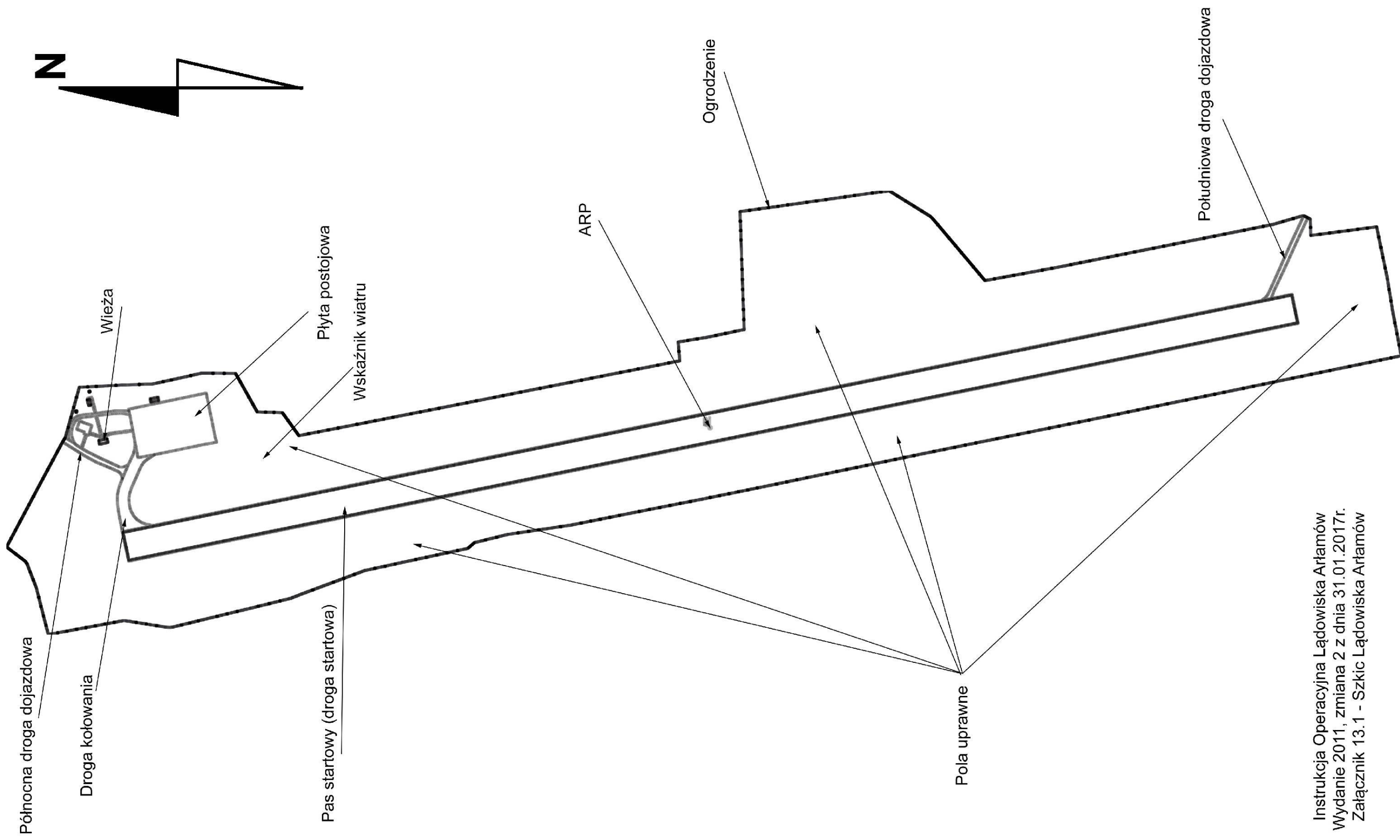
13.1 Szkic Lądowiska Arłamów

13.2 Zdjęcie Lądowiska Arłamów

13.3 Opis środków ostrożności i stosowanych procedur w czasie wykonywanych lotów

13.4 Zezwolenie na lotnicze wykorzystanie terenu od właściciela terenu

13.5 Zezwolenie na lotnicze wykorzystanie terenu od miejscowej władzy

Instrukcja Operacyjna Lądowiska Arłamów
Wydanie 2011, zmiana 2 z dnia 31.01.2017r.
Załącznik 13.1 - Szkic Lądowiska Arłamów

ZDJĘCIE LĄDOWISKA ARŁAMÓW

OPIS ŚRODKÓW OSTROŻNOŚCI I STOSOWANYCH PROCEDUR W CZASIE WYKONYWANIA LOTÓW Z ŁĄDOWISKA ARŁAMÓW

1. Zarządzającym ŁĄDOWISKIEM ARŁAMÓW jest Hotel Arłamów S.A..
2. Korzystanie z ŁĄDOWISKA ARŁAMÓW przez dowódców statków powietrznych może się odbywać wyłącznie za każdorazową zgodą Zarządzającego (oraz po otrzymaniu przez dowódcę informacji, o aktualnym stanie nawierzchni).
3. Na terenie ŁĄDOWISKA ARŁAMÓW mogą przebywać jedynie osoby upoważnione przez Zarządzającego wraz z osobami asystującymi na odpowiedzialność osoby upoważnionej. Wszystkie te osoby są zobowiązane do przestrzegania zasad bezpieczeństwa ustalonych przez Zarządzającego.
4. Dowódcy statków powietrznych zobowiązani są do ustalenia z Zarządzającym sposobu zabezpieczenia statków powietrznych podczas ich postoju.
5. Zarządzający w ramach możliwości finansowych oraz organizacyjnych stara się zapewnić utrzymanie terenu ŁĄDOWISKA ARŁAMÓW w stanie umożliwiającym bezpieczne wykonywanie startów i lądowań. Niemniej jednak dowódca statku powietrznego zobowiązany jest do przeglądu pola wlotów przed podjęciem decyzji o starcie lub z powietrza przed podjęciem decyzji o lądowaniu – jako że czynności te wykonuje na własną odpowiedzialność.
6. Wsiadanie i wysiadanie podróżnych ze statku powietrznego odbywa się zawsze przy wyłączonych silnikach statku powietrznego, w miejscach do tego wyznaczonych przez Zarządzającego oraz każdorazowo pod nadzorem dowódcy statku powietrznego i na jego odpowiedzialność.
7. W przypadkach nie uregulowanych niniejszą Instrukcją operacyjną ŁĄDOWISKA ARŁAMÓW ma zastosowanie aktualnie obowiązująca ustawa Prawo Lotnicze wraz z rozporządzeniami wykonawczymi wydanymi przez ministra właściwego do spraw transportu.
8. Osoby korzystające z ŁĄDOWISKA ARŁAMÓW są zobowiązane do zapoznania się z zapisami niniejszej Instrukcji operacyjnej wraz z załącznikami, a wykonując na tym lądowisku start lub lądowanie jednocześnie potwierdzają jej znajomość, bezwarunkowo akceptują wszystkie warunki w niej przedstawione i zwalniają Zarządzającego z odpowiedzialności cywilnej za szkody materialne, w szczególności w sprzęcie lotniczym lub szkody na osobie powstałe w związku z wykonywaniem startów i lądowań w tym miejscu.

**ZEZWOLENIE NA LOTNICZE WYKORZYSTANIE TERENU
OD WŁAŚCICIELA TERENU**

NADLEŚNICTWO BIRCZA
ul. Bircza 4, Piżemyśl 23-57
NIP 795-001-01-69
-2-

Stara Bircza dnia 11.03 2019

O Ś W I A D C Z E N I E

**NADLEŚNICTWO BIRCZA JAKO
WŁAŚCICIEL TERENU WYRAŻA ZGODĘ
NA WYKORZYSTANIE ŁADOWISKA „ARŁAMÓW”
DLA CELÓW LOTNICZYCH.**

NADLEŚNICTWO
ul. Bircza 4, Piżemyśl 23-57

**ZEZWOLENIE NA LOTNICZE WYKORZYSTANIE TERENU
OD MIEJSCOWEJ WŁADZY**

Bircza, dnia 16.03.2011 roku

O Ś W I A D C Z E N I E

**WÓJT GMINY BIRCZA WYRAŻA ZGODĘ
NA WYKORZYSTANIE LĄDOWISKA „ARŁAMÓW”
DLA CELÓW LOTNICZYCH.**

WÓJT GMINY BIRCZA
Janusz Żydomnik